

Termiski apdegumi un applaucējumi

Publicēts: 30.09.2020.

Teju katru dienu Nematliekamās medicīniskās palīdzības dienesta mediķi dodas izsaukumos, kur cilvēki guvuši dažādu ķermeņa daļu termiskus apdegumus. Visbiežāk apdegumi tiek gūti - cenšoties aizdedzināt grilu vai ugunsgrūdu ar degšķidrumu vai benzīnu, nejauši uzraujot virsū katliņu ar karstu ūdeni, pirtī, uzgrūžoties virsū karstajiem akmeņiem vai, sajaucot traukus, netīšām uzlejot virsū verdošu ūdeni.

Biežākās kļūdas, kā rezultātā bērns gūst apdegumu vai applaucējumu?

Apdegumi, kurus bērni gūst sadzīvē, pārsvarā ir novēršami. Pieaugušajiem potenciāli bīstamas situācijas ir jāpamana, vēl pirms nelaime notikusi. Esam novērojuši, ka mazi bērni bieži vien apdegumus gūst, uzraujot sev virsū karstās dzērienu krūzes, kuras uz galda malas atstājuši pieaugušie vai atrodas pieaugušajiem klēpī, kad tie rokās tur arī karstu kafijas krūzi.

Atceries, tavuprāt, nelielais krūzes tilpums bērna mazajam augumam ir kā spainis verdoša ūdens. Pat salīdzinoši nelielam apdegumam var būt nopietnas sekas, un ārstēšanās ilgums, efektivitāte atkarīga no pirmās palīdzības pasākumiem, kas veikti uzreiz pēc apdeguma gūšanas.

Kā pasargāt bērnu no apdegumiem un applaucējumiem?

Neturi bērnu klēpī, kad dzer tēju vai kafiju.

Neatstāj uz galda (īpaši uz galda malas) karstus šķidrumus.

Neklāj uz galda galdautu - bērns var paraut aiz tā stūra, uzraujot sev virsū visu uz tā esošo saturu.

Nenovieto traukus ar karstu saturu bērniem pieejamās un viegli aizsniējamās vietās (uz galda, plauka vai plīts malas, uz zemes).

Novieto pannas un katlus uz plīts tālākajiem riņķiem.

Neatstāj brīvi pieejamus tējkannu un gludekļu vadus, jo bērns tos var uzraut sev virsū.

Vannā vienmēr pirmo lej auksto ūdeni, nevis karsto.

Pārbaudi, cik karsts ir dzēriens/ēdiens, pirms to dod bērnam.

Kā palīdzēt cietušajam, kurš applaucējies vai guvis apdegumu?

Nekavējoties apdeguma vietu dzesē zem vēsa (15°C – 25°C), bet ne ledaina, tekoša ūdens vismaz 10 minūtes.

Ja apdegums/applaucējums ir zem apģērba, nerauj to nost! Uz apģērba vai starp apģērbu un ādu lej dzesējošu ūdeni.

Dzesēšanas laikā uzmanīgi novelc cietušajam apģērbu. Neplēs no ķermeņa nost pielipušus vai piedegušus apģērba gabalus.

Nepārplēs tūlznas - ādas slānītis cietušo vietu sargā no infekcijas. Ja apdegumu nepareizi kopj, var veidoties sastrutojums un sarežģījumi var rasties arī pie neliela apdeguma.

Ja apdegums ir lielāks par cietušā plaukstu, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību, zvanot [113](tel:113)!

Gaidot mediķus neliec neko uz brūces un nepārsien to saviem spēkiem. Lietot drīkst tikai speciāla pretapdeguma pārsējus, kurus var iegādāties aptiekās un glabāt mājas aptieciņā. Nekādā gadījumā uz brūces nedrīkst likt kāpostu lapas, skābo

krējumu, eļļu vai ziedes un smēres, kas nav paredzētas apdegumu kopšanai.

Ja apdegums ir mazāks, arī šādos gadījumos konsultējies ar pediatru vai savu ģimenes ārstu. Vakaros un brīvdienās mediķa padomu iespējams saņemt zvanot uz Ģimenes ārstu konsultatīvo tālruni [66016001](tel:66016001) (darba dienās no 17.00-8.00, brīvdienās - visu diennakti).

Pēc apdeguma dzesēšanas cietušais ir jāpasargā no atdzišanas, tāpēc sasedz cietušo, bet apdeguma vieta paliek neapsegta.

NMPD mediķi brīdina - sejas apdegumu gadījumā vienmēr jāizsauc neatliekamā medicīniskā palīdzība, zvanot pa tālruni [113](tel:113), jo ir iespējams arī elpceļu apdegums.

<https://www.nmpd.gov.lv/lv/termiski-apdegumi-un-applaucejumi>